

DOI: [https://doi.org/10.18371/fp.4\(36\).2019.190219](https://doi.org/10.18371/fp.4(36).2019.190219)

УДК 368.551.58

ЗМІНА КЛІМАТУ: НОВІ ВИКЛИКИ В УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ СТРАХОВИКА

НАГАЙЧУК *Неля Григорівна* кандидат економічних наук, доцент декан факультету управління та права Черкаського навчально-наукового інституту ДВНЗ «Університет банківської справи» ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2014-3151> e-mail: nagaichuk_n@ukr.net

ШАБАНОВА *Олена Вікторівна* кандидат економічних наук, доцент заступник декана факультету управління та права Черкаського навчально-наукового інституту ДВНЗ «Університет банківської справи» ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9772-6649> e-mail: guryeva.olena@gmail.com

ДІДЕНКО *Владіслава Сергіївна* здобувач вищої освіти освітнього ступеня магістр спеціальності 073 Менеджмент Черкаського навчально-наукового інституту ДВНЗ «Університет банківської справи»

***Анотація.** У статті досліджено кліматичні фактори, що впливають на діяльність страхових компаній, теоретично описано як кліматичні ризики можуть проявлятися в різних напрямках діяльності страхових компаній. Визначено ризики, пов'язані зі зміною клімату та нові можливості для страхового бізнесу. Виявлено напрями активізації ролі страхових компаній в управлінні ризиками, пов'язаними із кліматичними умовами.*

***Ключові слова.** Кліматичні ризики, фізичні ризики, перехідні ризики, андеррайтинг, сільськогосподарське страхування, страхові виплати, страхові резерви.*

Постійне підвищення середньої глобальної температури – вже зафіксований факт. Мільйони людей страждають від жахливих наслідків екстремальних стихійних лих, посилення кліматичних змін, які спричиняють такі екстремальні природні події, як посухи, повені, сильні урагани, затоплення

прибережних районів і населених пунктів та інші аномальні явища.

У цьому аспекті страховий ринок відіграє величезну роль, допомагаючи пом'якшувати наслідки стихійних лих і реагувати на них. Разом з тим, в результаті несприятливих наслідків зміни клімату, страховий бізнес стикається з масштабними страховими збитками.

Мета статті полягає в з'ясуванні впливу кліматичних змін на профіль страхових ризиків, особливості розвитку та функціонування страхових компаній, важливості коригування політики управління ризиками страховиків, пов'язаними зі зміною клімату.

У довгостроковій перспективі, за відсутності діяльності щодо адаптації до наслідків глобального потепління страховики змушені будуть підвищувати ціни і для мільйонів людей страховий захист може стати недоступним. З метою недопущення такої ситуації необхідно вивчати фізичні ризики та розробляти адаптаційні заходи щодо мінімізації чи нейтралізації їхньої дії.

Існують відмінності прояву впливу кліматичних ризиків на діяльність страховиків залежно від їх спеціалізації.

Страховики та перестраховики беруть участь в боротьбі проти зміни клімату в трьох напрямках:

- компенсують наслідки небезпечних природних явищ,
- беруть участь в організації превентивних заходів,
- фінансують економіку шляхом довгострокового інвестування.

Список використаної літератури

1. Gloor M., Perils C. Insurance in a world of climate extremes: what latest science tells us. Swiss Re Institute's newsletter. 2019. №12. URL: <https://www.swissre.com/institute/research/topics-and-risk-dialogues/natcat-and-climate/insurance-world-climate-extremes.html>.
2. Bevere L., Holzheu T., Wong C. Global catastrophes caused USD 56 billion insured losses in 2019, estimates Swiss Re Institute. Swiss Re Institute's newsletter. 2019. №12. URL: <https://www.swissre.com/media/news-releases/nr-20191219-global-catastrophes-estimate.html>.

Для управління ризиками, пов'язаними із кліматичними умовами страховикам рекомендується:

1. Перейти від ретроспективного андеррайтингу в страхуванні.
2. Коригування андеррайтингу, вищі франшизи, зростання цін для компенсації все більшої кількості страхових випадків.
3. Розроблення нових продуктів страхування для диверсифікації ризиків, таких як облигації катастроф і деривативи.
4. Визначення високих зон ризику для припинення нового будівництва у таких зонах, або щоб не страхувати такі об'єкти.
5. У процесі ціноутворення при страхуванні будівництва в зонах високого ризику слід обмежити суму страхових виплат, розділивши її на всі застраховані сторони.

З проведеного дослідження можна зробити загальний висновок, що ефективно управління страховиком своїми ризиками з урахуванням змін клімату, має стратегічне значення. Від того, наскільки успішно компанія зможе реалізувати свою політику у цьому напрямі, залежатиме її динамічний розвиток.

3. Natural catastrophes and man-made disasters in 2018: “secondary” perils on the frontline. Sigma. 2019. №2. URL: https://www.swissre.com/dam/jcr:c37eb0e4-c0b9-4a9f-9954-3d0bb4339bfd/sigma2_2019_en.pdf.
4. 2019 concludes a decade of exceptional global heat and high-impact weather // Press Release of World Meteorological Organization. 2019, 3 December. URL: <https://public.wmo.int/en/media/press-release/2019-concludes-decade-of-exceptional-global-heat-and-high-impact-weather>.
5. Глобальный прогноз рисков на 2020 год. Как повлияют катастрофические явления на мировой ВВП?. Фориншурер: исследования страхового рынка. 2019. URL: <https://forinsurer.com/news/19/12/27/37568>.
6. Issues Paper on Climate Change Risks to the Insurance Sector. URL: <https://www.iaisweb.org/page/consultations/closed-consultations/2018/draft-issues-paper-on-climate-change-risks-to-the-insurance-sector>.
7. Weymann M. & Bolli C.A. Championing climate action // Swiss Re Institute's newsletter. 2019, 2 December URL: <https://www.swissre.com/risk-knowledge/mitigating-climate-risk/swiss-re-decarbonises-its-business-model.html>.
8. Swiss Re Назвала 5 новых рисков с высоким воздействием на страховую отрасль. Фориншурер: исследования страхового рынка. 2019. URL: <https://forinsurer.com/news/19/06/14/36897>.
9. Климатические изменения несут в себе серьезные вызовы для страховщиков - глава SCOR.Tristar: твой финансовый навигатор. 2019,11 Сентября. URL: <http://tristar.com.ua/>.
10. Длуголески Э., Лафельд С. Изменение климата и финансовый сектор: перспективы деятельности. Научное WWF и группы «Альянс». 2005. URL: https://wwf.ru/upload/iblock/731/cc_andfinansial.pdf.
11. Климатология страхования. Всероссийский союз страховщиков. URL: <http://www.ins-union.ru/rus/klimatologiya>.
12. Страховщики сталкиваются с многочисленными рисками в связи с изменением климата. Казахстанский портал о страховании. Allinsurance.kz. URL: [articles/insurance-technologies/9678-strakhovshchiki-stalkivayutsya-s-mnogochislennymi-riskami-v-svyazi-s-izmeneniem-klimata](https://allinsurance.kz/articles/insurance-technologies/9678-strakhovshchiki-stalkivayutsya-s-mnogochislennymi-riskami-v-svyazi-s-izmeneniem-klimata).

13. Holzheu T.& Turner G. (2018). The Natural Catastrophe Protection Gap: Measurement, Root Causes and Ways of Addressing Underinsurance for Extreme Events†, The Geneva Papers on Risk and Insurance - Issues and Practice, Palgrave Macmillan;The Geneva Association, vol. 43(1), pages 37-71.
14. Secondary natural catastrophe risks on the front line. Sigma. 2019. №2. URL: <https://www.swissre.com/institute/research/sigma-research/sigma-2019-02.html>.